

หมวดที่ ๙

การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้

ข้อที่ ๓๑ มีการเก็บรวบรวมชุดข้อมูลด้านสุขภาพในชุมชนตำบลบางสระเก้าเพื่อเผยแพร่โดยใช้ช่องทางวิทยุชุมชน แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย หอกระจายข่าว และจัดเวทีพูดคุยในระดับหมู่บ้านและตำบลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและนอกพื้นที่ตำบลบางสระเก้า

หมวดที่ ๑๐

การสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข

ข้อที่ ๓๒ มีการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขในระดับหมู่บ้านและตำบลอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่ ๓๓ มีการส่งเสริมและให้กำลังใจกับบุคคลที่ทำงานด้านอาสาโดยการสร้างบุคคลต้นแบบด้านการดูแลสุขภาพ

ข้อที่ ๓๔ มีการส่งเสริมและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขน้อยโรงเรียนวัดบางสระเก้า

ข้อที่ ๓๕ มีการจัดตั้งโรงเรียนนวัตกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนบางสระเก้า

หมวดที่ ๑๑

การเงินการคลังสุขภาพ

ข้อที่ ๓๖ มีการจัดตั้งกองทุนสุขภาพตำบลบางสระเก้า

ข้อที่ ๓๗ มีการระดมทุนจากกองทุนต่างๆในตำบลบางสระเก้ามาสนับสนุนกองทุนสุขภาพตำบลบางสระเก้า

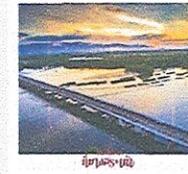
ข้อที่ ๓๘ มีการทำแผนงานขอสนับสนุนแหล่งงบประมาณหรือแหล่งทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพกองทุนสุขภาพตำบลบางสระเก้า

ประกาศใช้ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ธรรมนูญสุขภาพตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

กัญจระเบณี

กัญจระเบณี

กัญจระเบณี

กัญจระเบณี

ธรรมนูญสุขภาพตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

เพื่อให้ปฏิบัติตามความในมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติได้จัดธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ เพื่อแสดงเจตนารมณ์และพันธะร่วมกันของสังคมเพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาสุขภาพในอนาคตโดยการทำเวทีจัดทำธรรมนูญระบบสุขภาพตำบลบางสระเก้าด้วยหลักการมีส่วนร่วมทั้งภาคีเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า กำนันผู้ใหญ่บ้าน สภามัคคุเทศน์ตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลบางสระเก้า และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ซึ่งในการจัดทำธรรมนูญระบบสุขภาพตำบลบางสระเก้า จึงกำหนดข้อตกลงไว้ดังนี้

ข้อที่ ๑. ธรรมนูญนี้เรียกว่า “ธรรมนูญระบบสุขภาพตำบลบางสระเก้า”

ข้อที่ ๒. ในธรรมนูญนี้

“สถานบริการของรัฐ” หมายถึง สถานศึกษาโรงเรียนวัดบางสระเก้า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสระเก้า องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า

“วิถีพอเพียง” หมายถึง แนวทางการปฏิบัติเพื่อดำเนินชีวิตให้บรรลุเป้าหมายทั้ง ๔ ด้าน คือ ทางกาย จิตใจ ปัญญา และสังคมสิ่งแวดล้อม โดยใช้ธรรมะ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้หมู่บ้านอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขแบบยั่งยืน

“สิทธิ” หมายถึง อำนาจที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย

“เสรีภาพ” หมายความว่า การที่บุคคลสามารถจะเลือกคิด ทำ พูด อย่างไรก็ตามความพอใจของตน

“หน้าที่” หมายความว่า กิจที่ควรทำ กิจที่ต้องทำ ซึ่งแตกต่างกันไปตามบทบาทของแต่ละคน เช่น พ่อแม่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูก ส่วนลูกมีหน้าที่แสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ นักเรียนมีหน้าที่เรียนหนังสือเหล่านี้ เป็นต้น

หมวดที่ ๖

การบริการสุขภาพและการควบคุมสุขภาพ

ข้อที่ ๑๙ การจัดบริการตามภารกิจ การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมและรักษาโรค การฟื้นฟู สมรรถภาพ ให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นองค์รวม

ข้อที่ ๒๐ นิเทศ กำกับ ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลบางสระเก้า เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐาน

ข้อที่ ๒๑ ดำเนินการและประสานงานสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลบางสระเก้า

ข้อที่ ๒๒ พัฒนาระบบบริการสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย

หมวดที่ ๗

การส่งเสริม สนับสนุน การใช้และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก

ข้อที่ ๒๓ ส่งเสริมด้านภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยในชุมชนบางสระเก้า

ข้อที่ ๒๔ การจัดตั้งกองทุนแพทย์ทางเลือก

ข้อที่ ๒๕ ส่งเสริมการนวด อบ ประคบสมุนไพร ทับหม้อเกลือ ในหญิง หลังคลอด

ข้อที่ ๒๖ ส่งเสริมและให้ความรู้การใช้สมุนไพรพื้นบ้าน

ข้อที่ ๒๗ ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชสมุนไพรพื้นบ้านในครัวเรือน

หมวดที่ ๘

การคุ้มครองผู้บริโภค

ข้อที่ ๒๘ ส่งเสริมให้ประชาชนมีทางเลือกในการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร

ข้อที่ ๒๙ มีศูนย์ร้องเรียนคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชน

ข้อที่ ๓๐ มีคณะกรรมการตรวจสอบสารเจือปนและมาตรฐานในการผลิตอาหารในชุมชนตำบลบางสระเก้า

หมวดที่ ๓

การจัดให้มีหลักประกันและความคุ้มครองให้เกิดสุขภาพ

ข้อที่ ๖ คนในตำบลบางสระเก้าเข้าถึงหลักประกันสุขภาพทุกคน

ข้อที่ ๗ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสุขภาพทุกหมู่บ้าน

หมวดที่ ๔

การสร้างเสริมสุขภาพ

ข้อที่ ๘ ส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

ข้อที่ ๙ ส่งเสริมให้มีการรักษาสุขภาพทุกวันพระทั้งตำบล

ข้อที่ ๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาพื้นบ้าน รำวงพื้นบ้าน

ข้อที่ ๑๑ ส่งเสริมการร้องคาราโอเกะในชุมชน

ข้อที่ ๑๒ ส่งเสริมให้คนในชุมชนส่งเสริมการผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อบริโภคใน

ครัวเรือนและจำหน่ายสู่ตลาดชุมชนบางสระเก้า

ข้อที่ ๑๓ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่ ๑๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการคัดแยกขยะในชุมชน

หมวดที่ ๕

การป้องกันและควบคุมโรคและปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ

ข้อที่ ๑๕ ส่งเสริมการตรวจคัดกรองสุขภาพ

ข้อที่ ๑๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคตามฤดูกาลเช่น ไข้หวัด

ใหญ่ พิษสุนัขบ้า โรคฉี่หนู ฯลฯ

ข้อที่ ๑๗ สนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยต้องได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี

ข้อที่ ๑๘ รณรงค์ให้ประชาชนในตำบลบางสระเก้าทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำ

ยุงลาย

“รูปแบบ” หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนหรือ กิจกรรมที่ทำให้ชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพสัมฤทธิ์ผลตามดัชนีชี้วัดการส่งเสริมสุขภาพ ๕ ประการ

“การส่งเสริมสุขภาพ” ประกอบด้วย ๕ กิจกรรม คือ

๑. นโยบายที่เอื้อต่อสุขภาพในชุมชน

๒. การสร้างสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้เอื้อต่อสุขภาพ

๓. การสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

๔. การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล

๕. การปรับพฤติกรรมสุขภาพในชุมชน

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง การร่วมคิด ร่วมวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกและกำหนดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพ

“กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” หมายถึง กระบวนการกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน ประกอบด้วย ๓ กระบวนการคือ กระบวนการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม , กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติสร้างอนาคตร่วมกัน, กระบวนการประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกและกำหนดรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของชุมชน

“การปฏิรูประบบสุขภาพ” หมายถึง กระบวนการใด ๆ อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนการจัดระบบสุขภาพแห่งชาติ ให้เป็นระบบที่มุ่งให้ประชาชนมีสุขภาพดีทั้งกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณ ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพตามความจำเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

“ระบบสุขภาพ” หมายถึง ระบบทั้งหมดที่สัมพันธ์กันเป็นองค์รวมสามารถส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนทั้งประเทศ ระบบสุขภาพมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว นโยบายต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม กายภาพและชีวภาพรวมทั้งระบบบริการด้านสุขภาพด้วย

“ระบบบริการด้านสุขภาพ” หมายถึง ระบบต่างๆที่จัดขึ้นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค และปัญหาที่คุกคามสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่เป็นแบบผสมผสาน หรือเฉพาะด้าน หรือเฉพาะเรื่อง

“หลักประกันสุขภาพ” หมายถึง ระบบ กลไกหรือมาตรการต่าง ๆ ที่ค้ำประกันว่าปัจเจกบุคคล และสังคมจะได้รับสิทธิและโอกาสในการมีสุขภาพดี

“ชุดบริการหลักด้านสุขภาพ” หมายถึง ชุดการบริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานที่คนไทยทุกคนมีสิทธิเข้าถึงได้ โดยไม่มีอุปสรรคทั้งทางด้านการเงินและด้านอื่น ๆ เป็นตัวขวางกั้น

“การส่งเสริมสุขภาพ” หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่เพิ่มความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสุขภาพ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อลดสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มีผลทางการส่งเสริมสุขภาพ สร้างความรู้ และค่านิยมในทางบวกต่อการมีสุขภาพดีในหมู่ประชาชนและสังคม รวมไปถึงการจัดการบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการส่งเสริมสุขภาพดีด้วย

“การควบคุมป้องกันโรคและปัญหาที่คุกคามสุขภาพ” หมายถึง มาตรการ กลไก ระบบหรือวิธีการดำเนินการใด ๆ ที่ทำเพื่อกำจัดหรือป้องกันโรคหรือปัญหาที่คุกคามสุขภาพให้สงบไม่ลุกลาม และไม่เป็นภัยต่อมหาชน

“นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ” หมายถึง นโยบายสาธารณะที่แสดงความเป็นห่วงใยในเรื่องสุขภาพอย่างชัดเจนพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสุขภาพ อันเกิดจากนโยบายอันนั้น ๆ เป็นนโยบายที่มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพทำให้พลเมืองมีทางเลือก และสามารถเข้าถึงทางเลือกที่จะสร้างเสริมสุขภาพ

“พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ” หมายถึง ธรรมนูญด้านสุขภาพของสังคมไทยทำหน้าที่กำหนด ปรัชญา เจตนารมณ์ ระบบโครงสร้าง กลไก และเงื่อนไขของระบบสุขภาพที่พึงประสงค์

“บริการสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย” หมายถึง

การจัดบริการ ดังนี้

- การส่งเสริมสุขภาพ
- การให้ความรู้ สาธิต สอน แสดง ด้านการแพทย์แผนไทย
- การนัดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
- การอบสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ

การป้องกันโรค

- การแนะนำการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันโรค การเจ็บป่วย
- การรับประทานอาหาร ผักพื้นบ้านต้านโรค
- การรับประทานอาหารเฉพาะโรค

การรักษาโรคและการฟื้นฟู

- การตรวจวินิจฉัยด้านทฤษฎีทางการแพทย์แผนไทย
- การใช้ยาสมุนไพร
- การให้บริการนัด อบรมสมุนไพร ประคบสมุนไพร
- การติดตามผลการรักษา การลงเยี่ยมบ้าน

หมวดที่ ๑

ปรัชญาและแนวคิดหลักของระบบสุขภาพ

ข้อที่ ๓ สุขภาพดีเริ่มที่ตัวเรา รู้เท่าทันโรค/โลกตามวิถีชุมชนคนบางสระแก้ว

หมวดที่ ๒

คุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป้าหมายของระบบสุขภาพ

ข้อที่ ๔ ระบบสุขภาพของตำบลบางสระแก้วจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้ “สุขภาพกายดี สุขภาพจิตดี สังคมดี สิ่งแวดล้อมดี เศรษฐกิจดี อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

ข้อที่ ๕ เป้าหมายในการเข้าถึงระบบสุขภาพคือ คนบางสระแก้วมีความสุขอย่างยั่งยืน